

NĂM THỨ BA. SỐ 100

MỖI SỐ 0,15

JEUDI 9 JANVIER 1919

LE COURRIER DE L'OUËST
(Edition en Quốc-Ngữ)

AN HÀ NHẬT BÁO

MỖI NGÀY THỨ NĂM IN RA MỘT KỶ

Directeur-Gérant: TRẦN ĐẮC NGHĨA

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue

ĐINH GIA BẢN
TRONG CỬI ĐỒNG DƯƠNG

Bản chữ Quốc-ngữ

Trọn năm..... 5 \$ 00

Sáu tháng..... 3 00

Bản chữ Langsa

Trọn năm..... 3 \$ 00

Sáu tháng..... 2 00

Bản Quốc-ngữ và Langsa

Trọn năm..... 7 \$ 00

Sáu tháng..... 4 50

安河日報

PUBLICITÉ

Ái muốn rao báo về
việc mua bán và mua
nhật báo xin do Bản quán
mà thương nghị.

Mua nhật trình kể từ
đầu và giữa tháng và phải
trả tiền trước.

Bán lẻ mỗi số 0,15.

Coi bài: « Sự lịch sử Âu-châu » hay lắm.

Nhà in (thứ-nhị) An quốc (ở trên), Thủ-chức-ký (trước-ký), Y-chức-ký (lạ-lý).

CHUYÊN CHẾ ĐÓNG

Cac nha Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dân chúng giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết hiệu thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhất hạng bảo chế y sinh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc nhất hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng rẻ, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhiệt là cho người dòn bả có thái dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh như phỉa rất mau và không có phũ đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đến bậc hạ **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhất.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì giữa động các chứng bệnh ho, lao lổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác nhau nhiều nghiệm vậy.

HÀNG HẬU-GIANG

con dặng 60.000

Hàng này của Longsa và Annam hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trừ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đến là tại Saigon có món chi, thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi bằng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi tại rỏ.

LỜI RAO

Kính công lục-châu dặng rỏ, tại nhà In Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức coi quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trang và có đủ kiến vật thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÔN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.45

Xin viết thư đến nhà In Hậu-Giang Cần-thơ, cho mua.

Thân chào

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

M U C L U C

1. — Kinh cáo Đồng bang
2. — Rất tiện cho dân
3. — Cách thế buôn bán của chợ
4. — Luận thời sự
5. — Kén rẽ
6. — Gái nhà chồng (tiếp theo)
7. — Ai tin — Hi tin — Tân hôn
8. — Lịch Annam năm kỷ vị

9. — Sa tay bị tội
10. — Bà cổ vặc thầy Pháp
11. — Tiu dâm
12. — Thi tập
13. — Nam-ký Thời sự.
Giả-bạc, Giả-lừa
14. — Tài sanh dị truyện
15. — Võ văn học hiệu

Kinh cáo Đồng bang

Ông Võ-văn-Thơm vì công việc đa đoan chẳng rảnh dặng mà xem xét tờ Courier de l'Ouest và An-Hà nhựt-báo như khi trước; vậy kể từ 1er Décembre 1918 quyền xem xét bài vở của 2 tờ báo đó sẽ giao về nơi tôi; nên kính cáo đòi lời xin lục châu Đồng bang ai muốn gởi mandat mua nhựt triuh, hoặc muốn ăn hành bài vở chi giúp vui vào 2 tờ báo đó xin gởi ngay cho tôi, tôi sẽ sẵn lòng làm cho vừa ý chứ vị luôn luôn.

Nay kính.

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Chủ sự nhà in Hậu-giang
và Tổng-lý An-Hà Nhựt-Báo.
Cầnthơ

Rất tiện cho dân

Lúc chưa có phân mấy quận dặng phụ tá việc chánh trị trong mỗi tỉnh, việc làng đã hay rằng dẫu lớn dẫu nhỏ do nơi phân tổng, nhưng mà phân nhiều cũng phải nạp đến tỉnh mà dãi lịnh quan trên, hoặc đến Tòa, đến Bộ, làng nào dặng ở gần phân tổng hay là gần tỉnh thành thì việc lợi tới bấy họ còn thuận tiện dặng ít nhiều; chỉ ở mấy làng ở xa tổng xa quan thiệp lấy làm cực nhọc cam go cho hương chức; và dân tình biết vậy, sớm ghe bè bán hao tốn, lao khổ phải chịu lấy; đã vậy, chứ phải bán một lần mà dặng xong việc cũng chẳng nài, có việc buộc phải đến một quan cãm ba lần mới dặng; và lại thường có nhiều việc nhọc công cho tổng, mới sực cho làng, thêm bất tiện cho dân là khác.

Từ ngày Chánh phủ ban hành lời nghị định lập các quận trong mỗi tỉnh đến nay, thăm thoát gần 15 năm rồi, phải thật, việc chánh trị trong quận cho một viên

Quan Anam chương quản, địa ấy rất tiện cho lũng, làng và hơn dân làm. Vì các việc hoặc là sàu, thuế, trộm, cướp, kiện cáo, xin phép hoan hôn tan tã, việc làng cũng dần tình khỏi mất công cực hoặc đến tình mà chờ lệnh Quan phán đoán. Trừ ra việc trọng bề phải đến hầu, hoặc quan Tham-biện hay là quan Toà mà thôi.

Mấy quan Chủ quận có lòng vì nước, vì dân, bề đến trấn nhậm quận nào cũng hằng lo mở mang cho quận đó điều địa phỉ nhiều, tu kiêu bồi lộ cho lũng này thông qua tổng kia, làng kia giáp qua làng nọ, hằng lo gìn giữ cuộc lý tài nguyên lợi cho dân, ngăn ngừa lũ côn đồ, cướp xóm phá làng, trên thì các quan Chủ quận chuyên cầu lo lẫn cho dân dựng an cư lạc nghiệp, dưới có mấy vị Cai, Phó tổng, Ban biện, Hội đồng, cùng Hương chức làng giúp sức; dân gọi nhuan ăn đức biết nhân nào.

Tỉnh Cảnh thơ đây, từ năm 1907 đến giờ, phân ra làm 4 quận: một là: quận Châu-thành, Ômôn, Cẩukê và Phụng-hiệp. Như quận Châu-thành từ thuở giờ xinh đẹp chẳng nơi làm chi, còn quận Cẩukê, Ômôn, và Phụng-hiệp, mấy cái chợ này buổi chưa có các quan Chủ quận trấn nhậm; ối thời...! phố xá lều hè, đường thì dơ dáy, cần thì xiềng xích, việc buôn bán coi lòi thối... Cảnh tượng xem rất buồn! .. Ngánh lại chẳng mấy năm nay, lúc bây giờ, mấy cái chợ này, xem ra rất phiền ba thị tứ, thẳng cánh vô hồi. Như chợ Ômôn đó, xem thiệt là lịch, trên bờ thì lầu đài chón chón, dưới sông ghe lui tới dập dề; chợ Cẩukê nhăm cũng đẹp, phố cắt ngay hàng ngay ngũ, đường làm đá nhiều nẻo mà sạch sẽ, buôn bán sung túc, nói gì chợ Phụng-hiệp, cách mấy năm trước là một xứ đồng không mông quạnh, bây giờ vui vẻ vô cùng, tuy là chợ vườn nhưng mà một cái Châu-thành nhỏ, khó sánh cho bằng. Thiên hạ

đồng đảo, phố lâu cất dần dần, đường thì nẻo qua nẻo lại, bán buôn đủ thứ....

Ấy cũng nhờ sức các quan Chủ quận, từ ngày vô trấn mấy xứ này, hằng lo mở mang sắp đặt các cuộc, chợ búa dựng sạch sẽ, đường sá dựng thông thương, việc bán buôn thành vượng. Cảnh phải một tỉnh Cảnh thơ này mà thôi, các tỉnh khác cũng đều đều như thế, vì đã làm phen rồi, An-Hà-Nhựt-Báo thường ấn hành nhiều lời cung tụng ân đức của các quan Chủ quận, các vị Cai Phó Tổng, Ban-Biện, Hội đồng và nhiên vị Hương chức làng, thiệt có lòng sốt sắng, trước vì dân vì nước, sau vì phận vì danh, chẳng ngại nhọc thân lao trí, quyết một lòng giúp ích cho quê hương. Đáng kính....Đáng khen.... Đáng phục...

Phạm-bá-Dại

Cách thể buôn

b án của Chệc

Thường nghe Annam mình hay nói với nhau rằng: hàng hoá của Annam bán mắc hơn của Chệc! Lời nói ấy phi... Vì chưa hiểu rõ cách thể buôn bán của Chệc, nếu hiểu rõ rồi mới biết là Chệc bán mắc bằng hai Annam mình chứ...!... Đây tôi xin chỉ một sự này cho Đồng bang rõ: cách thể Chệc buôn bán, nó coi theo mặt mà bán mắc: rẻ, hôm tuần rồi tôi có đến tiệm chệc mua một xấp lãnh đen giá là 3\$30 về tới nhà xây gặp thằng em vợ tôi ở miệt vườn đẽ, thấy lãnh muốn mua, tôi chỉ tiệm đó cho nó tới mua, cũng lãnh đó, hiệu đó, song nó trả theo giá tôi mới mua hồi này Chệc không chịu bán: đòi 3\$70 mà thôi; thử ý, tôi bèn mượn một người hay tới lui mua bán trong tiệm đó mua giùm thứ lãnh đó một xấp coi giá mấy; thật quen, mua nơi hơn: 3\$45. Ấy đó một món đồ cũng

trong một giờ mà Chệc bán 3, 4 giá không chừng, Annam mình lẽ ai gặp nhăm giá rẻ với Chệc bán rẻ, tức nhiên không phải vậy, nó bán nhiều món nhiều giá, món này bỏ qua món kia, món kia bỏ qua món nọ Annam mình tập buôn bán theo Langsa, có định giá trên mỗi món đồ, mua chẳng cần trả, nghĩ lại làm cách này rất tiện cho kẻ mua với người bán, kẻ mua không làm giá, người bán tính huê hồng cũng vừa sở huệ rồi, không thái quá, cũng không bất cập như của Chả của Chệc.

Annam mình, nhứt là mấy kẻ thôn phu, sẵn giả, ít hay lại văn kinh thành, vào mua bán cùng Chả Chệc thường hay bị làm giá, một hai khi còn bị chúng nó ngược xuôi là khác.

Cách của Chệc buôn bán hay giảnh giựt miếng là bán cho mau chạy bán hoá, dụng giá nào cũng bán, vì là sao? Đặng có vốn đi bỏ hàng thêm hoặc trả cho hàng nào đó, đã tới ngày kỳ hẹn. Phải biết, một tên Chệc có chừng 300 đồng bạc vốn lập tiệm ra chừng độ hàng hoá đáng 2, 3 ngàn đồng; vì khi dựng tiệm lên rồi, nó rần trong mấy hàng buôn to, mua đầu này nữa mặt nữa chịu, đầu kia nữa chịu nữa mặt, đầu họ cũng vậy, mấy hàng lớn họ cũng cầu cho có người đến bỏ hàng trả phần nữa, thiếu phần nữa chứ, nếu lựa mà bán bạc mặt rộng e một năm chưa bán xong một mối. Tôi phiên anh Chệc nói đó bỏ hàng về, nếu buôn may bán đắt bỏ sau trả trước đầu đó au bảo thì thôi, hàng buôn bán ế, lâu ngày xài lũng lo không kham, chừng mới là tính phương khác, hoặc là bán rẻ hàng hoá lại cho người ta, góp nhóp dựng khự..... hoặc là phao hỏa hoạn, trộm cắp đồ cơ..... và vân.... Đồng bang ta hằng thấy nhiều chiếc ghe hàng, ở Chợ Lớn, Saigon chở hàng hoá xuống Lục tỉnh bán giá rẻ rẻ,

ấy là chúng nó mua đồ của mấy tiệm bán ế gần miếng đóng cửa ở các xứ đó đem đến xứ ta mà bán, hoặc là đồ mấy tiệm bị thi hành, hay là đồ thâm niên, mua phải coi chừng kéo lảm đồ 35 năm trước mà uống tiền.

Cũng bởi Chệc hay dùng nhiều đầu xảo trá trong việc thương mại, nên ta thường thấy trong mỗi chợ, hoặc lớn, hoặc nhỏ, cách ít thaug thì có một tiệm bị thi hành đóng cửa, vì chúng nó chẳng nệ, bề dựng thì mua bán lâu dài chơi, bằng chẳng dựng đi xứ khác đổi hiệu lập thể khác.

Annam mình nhiều người chưa thấu cái yếu lý của chúng nó, thấy chúng nó bấp rẻ lam, khêu, nhăm món nó bán mất, hay là nó lường gạt bọn đồng bào ta ở sảng giả, mà bỏ mấy chỗ nó bán nơi giá đó cũng không hay; ấy mới là tệ cho.

Đồng bang ta hãy xét cho cặn kẽ, chầu lý nào Chệc dựng tiệm ra, hàng hoá bỏ nơi mấy nhà đại thương thì cũng đồng giá như Annam ta vậy, mà lại đem về bán rẻ bao giờ? Bởi các cơ riu hãy đề, chờ tin chúng nó mà lảm.

K. X.

Luận thời sự

(Note de la semaine)

Tuần rồi trong bốn hạt, mưa một đám bằng đó bạc muôn xuống ruộng. Vui cha chẻ là vui Lúa làm đồng đồng, đất khô muốn nẻ, tưởng phải thất bát; nhờ ơn trời rưới cam vô làm cho bông trái sỡ sỡ. Bởi vậy chẳng những người nông phu mừng rỡ bội phần, lại mấy chủ Khách cũng là tấm lòng khắp khởi. Chi-na nói rằng: năm nào mùa màng không trúng, China đem bạc về Tàu chẳng đáng nhiều, vì buôn bán tôm thau ít của. Năm nào lúa tốt bọn ấy khá lắm, nhà nghèo Annam làm có chúc dinh, ham bán phước cho

chồng nó dựng lấy tiền rồi mua sắm ăn mặc cũng là đồ tiêu cho China, té ra lúa họ trữ mà tiền họ cũng tiêu; đến đời còn dư bao nhiêu bạc, người mình ham đánh me, khách trú hốt cái gom hết! Lột da Annam!

Lúc này gần Tết, khách trú góp su rất nhiều. Chúng ta mua đồ tới sáu bảy chim đưa cất bạc chúng nó cũng không thiếu. Mấy người đi tàu như già ba cát rưỡi, mà đưa bốn cất, khách trú lấy trọn biểu có năm su đem lại, bằng chẳng thì phải lỗ 5 su.

Coi thế khách trú muốn đòi Annam qua bèa Tàu dặng ăn củ cải hay sao họ làm gãi: quá! Họ bán buôn chặt lột một ngày một thanh bạch, mở tiệm ra hoai, cất chành ra hoai; bày giờ bày đặt lập nhứt trình tại Chợ-lớn, một ngày mỗi cuộc làm ăn của họ một mở mang.

Tôi ngồi luận thời sự chừng nào, thấy cuộc đời thêm chán ngán cho chúng tộc ta.

Mới nghe người mình dựng được vài hội Canh-nông thêm và một hội thương mại. Các ngài ơi! lo, lo, lo. Lo cho người mình no ấm, chồng vợ yên vui; đừng để mỗi lợi mất rồi ngồi tiếc như bấy lâu vậy.

"Thương nhau xin giúp lấy nhau"

Dặng-văn-Chiếu

Kén rể

Trai lớn đi cưới vợ, gái lớn gả lấy chồng, là một điều rất trọng trong mối nhơn luân.

Ấy vậy, những người có con gái chừng mười mấy đôi mươi; ai cũng ước mong cho có chỗ nương, chỗ dựa, đi coi, đi coi; mà chẳng kỳ người giàu người khó, miếng cho toàn phụ đức phụ dung. Hơi xu thơm, nào phải đợi gió đông, chừng ấy hiểm trầu tèm rượu rót. Mặt sức mình lựa chọn là chọn cho dặng rể hiền, (chứ không phải rể có tiền).

Cho nên chữ **婿** là rể, việc si

bằng chữ tư, chữ si **士** là nhu-si (người học trò) còn chữ tư **胥** là tài trí. Bởi vậy người xưa chọn rể,

những hàng nhu-si cùng bậc tri-tài.

Nào là: kẻ bằng sẽ nhâm trông, người hòa tiêu ăn nhíp. Thả lá diều may gặp dịp; rút chỉ dờ dặng duyên lành. Tuy rằng: giai ngẫu tự thiên thành; song cũng lương duyên do-tức để. Đã xứng đáng bà dâu ông rể, thêm đẹp mấy nở mặt mẹ cha, huệ loan nào nức một nhà, cảm sắc vậy vui đôi lứa.

Người yêu diều kẻ vẫn chơng;

Trai tài gái sắc xuân đương gặp thì

Nay nhiều người tưởng lầm chữ **婿** là

chữ **婿** thì bằng chữ tư hay là nữ

bằng chữ tư, **婿** hoặc có người viết

tho bằng chữ **婿** (1) lên mới

kén rể dặng nhiều vườn nhiều ruộng có phố có lầu, năm bảy chục đôi trâu, chín mươi ngàn gia súc.

Nói tác một điều là: muốn dặng người nhiều của, ăn mặc cho bảnh bao, hề ai trả dặng giá cao, thì vua nhâm món hàng tốt; mặt sức đòi bông đòi bột, thích tình mở lựa mở hàng, Ông bà họ mình ngồi ngán, thiệt là vinh lắm chứ?

Rủi lắm thân rể dờ; trong bụng đã trống trơn, ôi thôi! mất chú lái bán cây sơn; ruột một ăn bấy há.... người làm khi đổi giá, trời còn có đôi giờ; ruộng dâu xav lại hề khơi; vợ hăm đập nên cồn cạn, chừng ấy sàng đầu kim tận, nan nội tiêu không, chớ biết phú ông chi từ, bá hộ chi giết rồi làm sao đó há???....

Còn mình dặng thiên kim chi giá, vàng lượng chi thân; nở vui đất vui bùng, sao không suy không xét?

Hay là lão Hồng-quân ghen ghét, ben ben theo báo hại mấy á hôn quai, hay là ông nguyệt lão khuấy chơi, bà họ lại huệ chơng mấy cô nguyệt mạo?

Sợ nổi tiêu diêu phong hoá, e khi rồi loạn luân thường, lời kịch què trực luận một chơng, nhờ mấy vị cao minh phân đoán.

Cánthơ—Cù-lao-mây

Lương-văn-Thông.

(1) cũng đọc chữ **婿** nghĩa là đất tốt

Gái nhà chồng

Vương-giã-Hươu g tự thuật

(Tiếp-theo)

Chuyện này chồng thiếp chẳng phải vừa như khi trước, bị b Tuyền-vương trở lại nặng hàng mười! Ôi thôi! ăn không ngon, nằm không ngủ, thần thơ nghe nghe ra vào, tưởng lơ lao như điên như dại. Chừng biếp mặt cô hai (hột xoàn hay hột xoài, nghe nói không rõ) hủi chân cha! trên mắt phụng, dửng mày ngài, kẻ má đỏ, gát cánh loan, nổi một trận mộng xuân, vui chi bằng ngóng tình mà lại gặp tình, trông thuốc hay được người cho thuốc (thuốc mê, chứ không phải thuốc giải).— Như cô hai này: tuy là một tiếng cười chưa được ngàn vàng, chớ thờ hơi mây đã có đôi ba tấm giấy mờ. Mà thường thường như vậy thì thiếp chịu sao khâm; lòng nào chẳng tái tê lòng, huống chi thiếp ngái sung, cũng một dạ. Nếu âm ấp miệng bình thì âm ách là gan, còn đánh tiếng thì lại rằng sự từ hân. Ôi! mà hơi đầu ngái giọng lằng giọng mới, việc thiếp thì thiếp toan, đến nhà ai thì nấy sáu!

Thiếp nghĩ lại rất khen cơ tạo-hóa: sanh dờ ông hay ra sắc, dờ bà lại hay ghen; có như vậy mới kềm chế nhau mới dặng. Nếu chẳng ghen thì là nghịch lệ tự nhiên, thêm e nổi cửa hư nhà nát. Nhưng ghen mỗi người mỗi nết, nết ưu nhược, nết canx cường, nết xấu tốt là bởi máu người đổ ph. Nết thiếp ghen chẳng phải như người: Nóc nhà hay mưa, tảo chùa ra sản, nổi trận dân loan, xừ đầu di ngựa...! Vốn thiếp là: cứ giữ tròn đạo vợ, một lòng cung kính miễn chống, càng sâu soc từ từ miếng ăn vật uống; rồi thừa khi vắng vẻ, lời thuận lè êm, phân đảng phải trái; đều hơn sự thiệt, to nỗi đức trong. Vợ như vậy, ai lại chẳng hỏi đầu tình ngổ! Rủi mà chồng thiếp lại khác thường, rằng chẳng phải tắc lờng như đá sắc mà dờ xô dờ đẩy! Chừ sao?— Thiếp nghĩ: gái ham tài (của), trai ham sắc, chớ kỳ trung nào chắc nghĩa tình chi. Thôi! thả lỏng một, sau khỏi tổn mười. Thiếp mới giương gạo vui cười, xuống nước nhỏ mà mua lòng người oan nghiệt.... Cô hai! cô thừa ưu trái bước phong lưu, ghé đến chốn này, nên

vương vắn mảnh tình cùng chồng thiếp. Xem lại cô: tuổi còn măng, người còn lịch, thiếu chi nơi ấm xé xạ tước bình. Sắc tài ấy cuog trắng đã đáng mặt chị Hằng, lựa đi phải đập vùi vóc ngọc, làm thân cát lử rất uổng nào. Chồng thiếp đầu thương yêu có thể mấy chăng lẽ có chịn tiếng lấy chồng chung. Hay là biểu người bỏ vợ, bỏ con, cho được trọn phước mệnh ấm. Xét cho tột: chẳng qua là một cuộc phong tình, chơi hoa cho rữa nhj cách lại thôi. Nước mè ai cũng một hổi, nguồn cơn chẳng tất cũng với đó mà! Vậy thì xin cô sớm dứt dây oan, bạc ít chục niệm tình của thiếp. Gia cang thiếp nhào đầu chặc mối, thiếp trăm năm ghi tạc ơn cô, cô lại khỏi vướng câu sắc ác. Cám thay người bạc mạng, gian hồ thân trái khắp, mình nhuộm trần mà lòng chẳng nhuộm trần, nghe lời phải, xừ nều việc phải.— Cô bèn từ giả tiệp quê, nguyện trọn kiếp không lấy chồng người nữa. Bà vậy lại còn tỏ dạ yêu thương, sau thường gởi thơ nhau thăm viếng thiếp.

Cho hay lời lành dễ rầu dứa dữ, mấy khi tiếng chưởi mát bụng người. Trong đám chị em thấy thiếp xử sự như vậy, người gọi khôn, kẻ rằng dại. Nhấm đại khôn, khôn đại khó lường, nào ai dám chắc trong khôn đại!

(Còn-tiếp)

Lê-trung-Thu

Ái tín

Mới tiếp dặng tin báo rằng thầy Đoàn-mậu-Tăng là Hươu giáo tại làng Thới-hương (Cần-thơ) lại là một vị khán quan của hôn báo đã li trần ngày 23 Décembre 1918.

Nội cuộc đã táng an hôm ngày 26 Décembre 1918.

Bốn quán An-Hà-Nhựt-Báo kính đòi lời tỏ chắt tình ai điếu; xin phân ưu cùng quý quyến và cầu cho vong hồn của thầy Đoàn-mậu-Tăng bằng đạo tiêu diêu, vắn hương khói lại.

Hỉ tin

Như đang tin mừng rằng ông Nguyễn nhứt-Tân là Hương-Cả làng Tân-quới lũng An-trường (Cánthor) mới được lời khen của quan Chánh Chủ tỉnh; vì có lòng sốt sắng lo cuộc Quốc trãi kỷ thứ tư (1918) trong làng đang sung sướng hơn năm ngoái.

Bốn quán kính mừng cho ông cả Nguyễn-nhứt-Tân hũn công nhi đắc thưởng; gương tốt đáng nêu cho người bắt chước.

A.H.N.B.

Tân hôn

Mời nghe tin mừng rằng ngày 5 Janvier 1919, thấy Đặng-Tường-Thoại là cựu ký-lục Tòa án Cánthor, đã định thành gia thất cho lệnh ái là Đặng-thị-Phi kết duyên với M. Huỳnh-ngọc-Nhuận là lệnh lang của Quan Phủ Bình ở Bắclieu.

Bốn quán kính đôi lời trước là mừng cho M. Đặng-tường-Thoại cả hai ông bà, sanh con gái đáng môn mi rạng vẻ, sau chúc cho đôi vợ chồng mới loan phụng hòa minh, sắc cảm hảo hiệp.

A. H. N. B.

“LỊCH ANNAM”

NĂM KỶ-VỊ

Nhơn dịp gần mừng năm 1918, bốn-quán lo soạn lịch mới. 1919 Âm-lịch và Dương-lịch đối nhau, sắp chung lại một tấm lớn, như xưa nay thiên hạ thường tiện-dụng đó. (Calendriers franco-annamites.)

Vậy nên bốn quán kính cho chư quán-tử cùng các vị thương mại

hay, như ai muốn dùng, hoặc nhiều, hoặc ít mà tặng cho nhau, hay là tiêng cho mỗi hàng của mình khi bước qua năm mới đây: xin viết thơ cho bốn quán, hoặc muốn đính danh, hiệu, trước; nghiệp chỉ trên lịch ấy, thì bốn quán cũng sẵn lòng thi hành cho vừa ý quý vị. Tùy hạng giấy mà định giá, song nhẹ hơn của người ta luôn luôn.

1 tầm là..... 0\$10

100 tầm là..... 6\$00

200 tầm là..... 10\$00

Cánthor, An hà Ân-Quán.

Kính khải.

Sa tay bị tội

Tục rằng: «Thương con cho rơi cho vọt, ghét con cho ngọt cho buổi»—Hề đạo làm cha mẹ sánh như trời như biển có công sanh thành dưỡng dục con nên vai nêu vẻ, thì sự cực nhọc biết bao, có sanh, có nuôi, thì phải dạy phải răn; con nên người, thảo thuận cha mẹ mừng mừng, mừng, ruồi con hư tánh tinh phóng tử du dân, có phải là cha mẹ buồn đau lại bị người biếm nhẽ. Thế thì phần trách nhiệm của cha mẹ đối với con thiệt là lớn lắm. Đã biết u lnh có công dè, có công nuôi, dạy dỗ nó chẳng nghe lời thì mình cũng có quyền hành phạt nó, nhưng mà hành phạt phải tùy sự nó, nếu nhỏ phải dùng cách trị nhẹ nhàng, nếu là lớn cho nó sợ mà vâng theo lời dạy bảo của mình và chưa lỗi cả thì đủ, chứ chẳng phải ý quyền cha mẹ, nói rằng: con mình dè mình răn: lúc giận (nó bất cấp lượng) dùng dũa đánh nó, chụp được cái gì liền dũa cái ấy, đủ, đập, thoi... trẻ nhỏ xương yếu thì non, nhảm khi phải xảy căng trặc tay, hoặc là nhảm chỗ nhược nó chết, có phải là hoa ấy đeo cho mình chăng? Chớ tưởng rằng con mình, mình đánh chết Tòa hồ qua cho mình dân?

Như mới đây hôm nay 5 Janvier 1919 tại Cai-răng (Cánthor) có người đồn bà

kia tên là Phạm-thị-Liêu 39 tuổi đánh chết con nó tên là Phan-vũ -Non 10 tuổi. Việc bất đắc kỳ tử như vậy, làng phải bắt Thị-Liêu và chờ thấy tên Non là con nó đưa cho quan Biện-lý xử đoán. Quan Biện-lý bèn giam Phạm-thị-Liêu vào khám, giao tử thi tên Non cho quan Thấy thuốc khám bởi ở chi tên Non phải chết?

Ấy vậy, dưng tưởng con mình sanh, mình đánh, ruồi tay nó chết mình chẳng bị tội đâu?

Phạm-công-Kính.

Bà cô vặc thấy Pháp

Tuần trước Cổ-hữu tôi có thuật chuyện thấy chùa đánh thấy chùa tại làng (T... Q...); Tôi đã gửi áo-hành vào quý báo A. H.

Mới hôm qua đây 27 Décembre 1918, lúc 7 giờ tối, tôi gặp cổ hữu tôi đi lười-thôi trước rạp Casino của M. Hùng: tôi liền nắm tay chào mừng... và hỏi, sao? bên (T...Q...) có chuyện gì lạ nữa thuật nghe chơi?—Cổ hữu tôi cười mà đáp rằng: có chứ!—Tôi hỏi có chuyện gì đó?

—Bà cô vặc thấy Pháp.

—Khéo giễu không!....!

—Thật chứ, vì người ta đi coi về thuật rõ ràng chẳng phải đặt đầu đầu.—Tôi hỏi vậy chứ bà cô vì cơ nào mà vặc Thấy pháp? Cổ hữu tôi liền kể miệng răn lẽ tại tôi mà nói cho nhỏ rằng: Bà cô là cổ Hl, tục thường hay sợ bà vặc nên kêu là Bà lớn đó.

—Uy! thiệt vậy sao cổ hữu?

—Thì vậy!....thôi để tôi sơ thuật cho mà nghe. Cũng tại làng (T...Q...) có một vị Pháp-sư, tục danh là sáu Hôi, trên 20 ngoài năm chuyên nghề Thấy Pháp, công lắm lúc chuyên chữa có danh (ấy là nhảm khi may mắn!) mà cũng lắm khi cuốn trận về khảm, vì là nghề ấy không chừng đổi! Theo diện Pháp thì thường hay nói nhứt pháp, nhứt phù, tam thần lực Thấy sáu Hôi đây, pháp thì không thấy chi cả, phù thì về không mấy khéo! chớ thần lực... thần... lực hằng dà; người phạm đây, mà thấy tướng Pháp sư còn phải ghê thay, huống gì ma quỷ!—Người phi nhĩ lắm, cao... lớn... mập; muốn đo thử bề hoành, ngang bụng, thì ít nữa một

ôu người lớn, mà còn dư hai gan... gương mặt lớn, miệng rộng, hàm râu gầy lắm, tiếng làm rang rang, trong lúc chữa chuyên thấy kêu Ôn một tiếng, thì cả xóm đều rờn rờ, dưng mình một cái, nghe vang trức 500 ngoài thước!...

Hôm 21 Décembre 1918 đây: không rõ thấy buồn trong việc chữa chuyên nên vội tách miêng trần-thế, hay là dưới Diêm-đình nghe danh thấy, mà cho quý sư rờn, về dưng vì trận bất lộ thổ công n.ú vị chàng năm.... cho nên hồn thấy mới trực chỉ U-minh chi cảnh, bỏ tướng tá, nào Đô-vông, Tế-thiên, ông Ngự với lão Cao-sơn ngồi đấy, chật tinh (chỗ thờ)

Hỏi lại, thì mới rõ rằng: thấy nhuộm bệnh, 2, 3 ngày nóng lạnh rồi già từ chư binh tướng của thấy mà lui ngan.....

Thần chủ hay tin đến thăm, thấy vậy mới để rằng: binh sanh thấy sáu chữa chuyên hay hành hà máng trách kêu sách khoé bà Cổ-hl, cho nên bà hồn, bà bắt chết đó chứ gì?

Bởi nghe vậy, hay vậy, cho nên người ta phong vào rằng: bà vặc thấy pháp là vậy đó; Cổ giao rõ chưa? chớ ai có biết mặt bà cô là người ra làm sao đâu.

Ấy là mấy lời của cổ hữu tôi thuật lại vậy vậy..... nên biên ra đây gửi đến Báo-An-Hà xin ấn hành cho khán quan nhân lắm.

N. H. Hạnh

Tiền đàm

Nè B—mấy nờ đi lấy chổi cột đuôi con mèo, chơi chi ác vậy cháu?

Còn thằng A—này, mấy cũng chơi như nó vậy sao?

A—ai dám làm vậy!

—Sao mấy không cẳng nó?

—Tại tôi mất

—Mất làm gì... há?

—Tôi mất ôm con mèo cho nó cột mới dặng chớ.....!

Thôi quá rồi!!

N. Q. C.

Thi tập

HOA VẠN LIÊU XUÂN HƯƠNG

A. H. N° 97

Chạch lòng Chước-nư vuốt Ngưu-lung
Cầm cách cho ai nước mắt tràn,
Nở đê mưa sâu dung ngọn liễu
Nhưong e lửa dục thét mình san
Vườn hồng khổ nỗi rào cho chặt
Hoa thắm đầu hay giữ để, tào
Vi bằng đất trời xây đổi lại
Trai tài gái sắc rờ nhờn gian.

Lê-trung-Thu

VONG PHÙ THẠCH

Thương người hóa đá đứng bóng con
Vỏ vỏ trong chông nổi héo đon
Nước mầu tương tư lại lãnh hiên
Tầm sâu biệt hận chấp chông non
Mây doanh tố rồi nân sương bạc
Trắng chói gan tình nét ngọc tròn
Thiệt liệ đồ ai bị dặng kịp
Thân danh so sánh đất trời còn.

Lương-văn-Thông

HOÀI HỮU THÌ

KÝ GIỮ

M. M. Tân-xuân-Thơ, Tạ-phú-Túc, Phạm
quang-Nghiep, Nguyệt-Chiếu, Trần-Hòa-
Quân, Thiện-Thành, Lê-Dại-Thành, Tạ-
quốc-Bửu et Mille Mille-Dơn (Bá-liệu)

Gương thu Thiên lý rơi quang sau
Nhan cá bắt từ dưới mấy hàng
Kiệt-Thạch ngóng trông buồn ngửa trời
Hoàng kim ngánh tại chạch gỗ hoang!
Ô! cảm vẫn vẫn câu trên núi
Nhớ bạn buồn khuân khách dưới thào!
Vào thụ đoái nhìn thêm tài chạch....!
Trách ai nở khiến hiệp rồi tang!

Bá-liệu, Tệ-hửu: Lê-Chơn-Tam

Cầm-lát!

KHUYẾN HỌC

Chí lớn làm trai chớ để côi,
Học nên danh phận thể gương soi
Xây mở đắp mả đừng màng tới,
Nhóm chợ buôn đồ mựa học đời
Khá lợi rừng nho tìm ngọc ẩn
Hãy mở biển thánh kiếm vàng thôi
Một nghề rành ác mình vinh hiển,

Gán chỉ rồi đây sẽ thấy mới.

Lê-văn-Tự, Instituteur à Tân-Thành
(Cáman)

GIÂN HỒ TỰ THUẬT

(Xô, cô, vô, ô, rô)

Lưu lạc trời sao khéo đẩy xô,
Vinh-tường tới chốn bốn bề cô
Cảm thân hồ-thi riêng lòng chạnh,
Tối phận thân-hồn vẫn mặt vô.
Hơn quấy hổ thua cùng lỗ thát,
Gấp đứng then kém với bấy ô.
Xem mây chạch cảm lùm cây tử,
Nghĩ bước gian hồ giận nháy rô.

Trần-vạn-An dit Thọ

Instituteur à Vinh-Trương

(Long-mỹ Bạch-gia)

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 4f 40

Đồng-Dương..... 4 43

Giá lúa

Từ 3\$ 55 cho đến 3\$ 60 một tạ, tùy
theo thứ lúa.

CÁNH THƠ

DANH CHẾT.—Ngày 28 Décembre 1918
chêch Lâm-Peng 22 tuổi ở làng Thơ-đôi
đi với em nó là Lâm-Long qua nhà tên
Thạch-Côi, em Hương Hào ở làng Phong-
Nhương mà đá xô, khi đá gà đó, Lâm-
Peng cũng có cái lấy gây lộn với nhiều
người ở tại trường gà, lúc 3 giờ chiều
ra về được nửa đường nơi khúc vắng,
có người rình cầm cây đập trên đầu
Lâm-Peng bẻ sọ, rồi chạy trốn mất. Em
Lâm-Peng là Lâm-Long tri hô: làng xóm
trụ đến, lúc tốc điệu Lâm-Peng tới Cầu-
kê cho quan Chủ quận hay; khi vừa đến
nơi, Lâm-Peng đã tắt hơi. Quan Chủ quận
đay chờ thấy đến tòa báo cho quan Biện
Lý rõ. Tòa còn đang mở đảng tra vấn
kiếm bắt dứ sát nhơn, lại giao cho quan
lương Y mổ thấy khấn vớt thấy Lâm-Peng
bị đánh bẻ sọ nên không thể sống được,

GIÀNH MỜI DANH NHAU

Ngày 1 Janvier 1919, lúc 7 giờ sớm
mới, tên B.... là người coi bánh xe hơi
(chauffeur) của Ba S.... với X.... là con
của Xã L.... chủ xe hơi tại Cánh-thơ, vì sự
giành hợ hành mà cãi lầy một hồi, sau
áp lại đấu đá với nhau. Linh phủ-lịch bắt
cả hai về Bót. Nghe lại xã L.... chẵn
chọn huê nại xin giải đến tòa. Ở hỏ 1
Đang... Duật...

THIỆT QUẢN TỬ BỊ BẮT

Tên Huỳnh-văn-Thiệt 33 tuổi, ở làng
Phong-thành-trung (An-trường) trước là
đm yếu bạch nghệ tùy thân; và quen có
nghề riêng, cái nghề này ai nghe cũng
ghét, là vì nghề ăn trộm!

Đêm 30 Décembre 1918.—Thiệt bơi
xuống vô làng Tân-quới, chắt đi làm nghề
đai Bời đi không coi xỏ, hay là tổ trác,
nên đến nhà tên cựu hương trưởng
N...hữu Tuyên.... mới thơ thân ngoài
đường lộ; lối 1 giờ khuya, chong hay
rước, chạy, chạy đủ.... chạy hoán mà
chạy không khó; bị hương trưởng Tuyên
táng cho một thước trướng ống quyển
nhào lẩn, bắt dặng đem giao cho lẩn
là Hương quản tra xét dặng giải đến tòa

.....
Khá khen cho Hương trưởng N. H.
Tuyên! đêm 30 giờ bắt giữ, lạnh lẽo vô
cùng, mà ráng chịu lạnh rình mò bắt cho
dặng. Thiệt-quản-tử mới nghe cho.....
giỏi!.....

N. H. H.

DANH LỘN.—Thị D.... là ban bang bán chế
cháp và thị D.... vợ của một chú Cai, hai
đang ai chẳng nhện ai, quyết dành với
nhau cho dặng một cái cầu ngói mà đặc
quáir áo. Ban đầu còn tiếng cao tiếng
thấp, sau xáp lại nắm đầu... nín áo...
xé quần, đấm... cú... la ó om sòm, phủ
lịch hay lại cang 2 dặng ra, rồi dặng về
bót.

CÙNG LÀ DANH LỘN.—Chiều bữa 5
Janvier 1919 lúc 8 giờ tối, trước lập hát
Annam của M. Lý (Cánh-thơ) tên T... và tên
K.... có thù hãm với nhau làm sao không
rõ, mới vừa xáp lại, tên T... nhẩy đá tên
K.... 2 đá, K.... chưa kịp ra tay, kể
ai nấy áp lại cang ra, giải hòa ai về nhà
nấy.

DANH LỘN NỮA.—Cũng là ngày 5
Janvier Huỳnh-văn-Lợi 52 tuổi, làm nghề
thợ mộc ở Tân-ao (Cánh-thơ), rầy lộn với
tên Nền, nộ bất cấp lương, tên Nền giữ
dao chém Huỳnh-văn-Lợi 2 dao nơi vai
bên tả và bên hữu. Linh tuần thành
bắt tên Nền về giam nơi bót. Còn phần
Huỳnh-văn-Lợi vô năm nhà-thương
dường bịnh.

ỦA, CÙNG LÀ DANH LỘN NỮA.—Bỏ khi
ngày 5 Janvier 1919 là n. ấy "Giao chiến"
sao chớ? hết sức Annam đánh với An-
nam tới phiên chệch đánh với chệch. Lúc 10
giờ tối nơi xóm nhà công sở làng Tân-
ao (Cánh-thơ) nghe cái lầy lớn tiếng, lại
thách: mày đánh tí,.... mày đánh tí.....

Lại gần mới hay 2 tên chệch rầy lộn...
một đều rất lạ là hai tên chệch rầy với
nhau sao không nổi tiếng các chủ cho dể
kia? A... rõ lại một dặng là X.... chệch
quá-g-dặng làm n. hế bán chao cá cháo
vị, một dặng là B. chệch Phước-kieu gốp,
tiền chủ... Bữa, nếu không thể nổi tiếng
của nó với nhau cho dặng, phải mượn
tiếng của ta mà thông hiểu với nhau,
khi X... thách 2, 3, tiếng biếu tách tí,
tách tí... B... sáng guốc manx dưới
chơn lốt 1 chiếc đánh vô ngực X... 1 cái,
rồi dầm đầu chạy như tên bắn. Linh
rước theo bắt dặng hỏi mới hay là 1
đang thâu tiền chỗ dòi nhiều, một dặng
góp vài ít, nên sanh rầy rồi ra có dể
...Đánh hết vô bót, giải thì dể nại...

ÔMÔN

BI ROULEAU CÁN CHẾT.—Ngày 3
Janvier 1919, một sự rủi ro xảy ra trong
bon Cu-li làm đường Cánh-thơ, Long-xuyên
làm cho 1 tên Cu-li phải chết tươi tại
chỗ, nghe ra rất thương xót.

Số là trong lúc Cu-li kéo rouleau trải
đá cang đường nơi trụ đá 22k500, rouleau
thì rặng, Cu-li lại dặng, trớn rouleau
đang chạy mau, rồi cho tên Lê-văn-Tôn
16 tuổi sẩy chơn dấp té nhào vô lạng
dường rouleau đang chạy bên bị cang gây
xương chết liền. Lập tức chờ thấy Lê-
văn-Tôn về tới Ômôn, làng liền gửi giấy
thếp báo tin, xin Quan Biện-lý liền định.
Nét vì sự rủi ro nên quan Biện-lý đay
cha mẹ tên Lê-văn-Tôn đem từ thi con
về mai táng.

TRA-VINH

BẮT ĐẶNG 17 TÊN ẨM CƯỚP.—Trong thượng tuần tháng Novembre 1918, tại Trà-vinh có một ông Diên chủ giàu có lớn, bị một đàn ẨM cướp rất đông, dứa cầm súng, dứa cầm mắt thong tới nhà đánh giết vàng, bạc, các vật hết thấy tính là 1800\$.

Từ đó đến nay nhờ 2 người mật thám là Dương-văn-Huân và Nguyễn-văn-Cây gia công tìm kiếm hết sức mới bắt được 1 tên chánh đảng và 16 tên ẨM cướp. Chúng nó chịu thiệt chẳng sót một điều.

Thật đáng khen 2 vị mật thám nói trên đây làm phận sự rất chuyên cần, chẳng ngại nguy hiểm mà bắt được đám ẨM cướp dữ này, như là tên Chánh đảng đây thuộc nay phá hại dân lành biết mấy, mà chẳng ai bắt nó được.

GÒ-CÔNG

TỬ THI CHẾT TRÔI.—Người ta mới gặp dưới sông Vaico thuộc về làng Bình thành (Gò-công) một cái tử thi trôi nổi là đã ở đó. Xem kỹ lại mới hay là thầy của Trần-thị-Liêu 30 tuổi, làm nghề buôn bán hàng vật, gốc ở Cần-đước (Chợ lớn) ruộng chiêm chết hôm ngày 20 Décembre 1918. Sông Vaico này sông hay nhận thuyền người chết trôi. Trong 1 tháng mà người ta gặp 2 cái tử thi trôi nổi tại đó.

Khá dè cho lắm!

MYTHO

VÔ CĂN, VÔ CỬ, BỊ BẮT.—Nguyễn-văn-Chi 63 tuổi, nghề tùy thân, vô phương dinh trù, sớm dựa quán, tới nhà chợ, bị sở tuần thành bắt đem về bắt.

SAIGON

BỎ QUÊN KHÔNG MẮT.—Nguyễn-văn-Khang coolie kéo xe số 752, đem đến bớt 1 cuốn sách mẹo chữ lông mao, 1 cái

bản dòn, 1 tập giấy, 1 chai sirop de Grenadine và 1 sợi giây chiến bằng sắc. Tên Khang khai rằng: mấy món đó của ai không biết bỏ quên trên xe kéo của nó.

Madame R... ở đường Verdun là chủ mấy món đó nói trên đó, đến bắt nhủ quả, xin lãnh về. Chớ phải Madame B... bỏ quên bạc thử coi.....

XE MÁY MẮT HOÀI!—M. W....H... ở nhà 68, đường Boulevard Bonnard đến bắt cứ rằng ai lấy mất cái xe máy của ông dựng trước nhà. Xe ấy giá đáng 60 đồng bạc hiệu R.P.E.

TIN THỊ MẮC!—Chợ A Sanh, tại phủ tiệm của Quảng-dông-Thái, ở đường Paul Blanchy đến bắt cứ xin tìm bắt tên chợ Dương Q... 28 tuổi nước họ, giấy thuế thân số 45 978, vì tên chợ này là thợ cưa trong tiệm đá lạnh bạc trước 89\$00 rồi trốn mất.

TÂY-NINH

TỜ PHÂN CHỦ.—M. Mongamadou-mouridine là người lãnh việc chở chuyên hàng vật tại Tây-ninh, đến quan thừa rằng bị mất 30 đồng bạc và đồ đạc hết thấy giá đáng 28 đồng nữa, ông nghĩ quyết cho tên Lụa là người đầu ăn của ông, vì lúc mất đồ rồi thì tên Lụa đã trốn đi mất hồi nào không hay.

Lập tức sở tuần thành tìm bắt được tên Lụa tại Bình-dôi gần châu-thà ở Tây-ninh, dẫn về bắt xét trong mình tên Lụa gặp 2 cái đồng bạc trái quít: 1 cái bằng nickel, 1 cái bằng sắc, 1 chiếc cà-rá, 1 cái khẩu xéo bằng nhiều và 1 cái quần vải đen nó đang mặc đó. Bạc thì không có. Giải nội vụ tới tòa, mấy món đồ giam nơi phòng lục sự, còn tên Lụa thì vào khám ngồi đợi.....

Xin nhớ

Ai mua thuốc nhỡ mất trị nhậm, máy cườm, váy cá vân vân... viết thơ để M. Đặng-văn-Chiêu (Trà-ôn)

TÁI SANH DỊ TRUYỆN

HỒI THỨ NHỊ

MĂNG SỞ TRẦN-CÔNG HỀ MỘT GIẤC

CƯ TANG CON VỢ ĐÚ BA NĂM

THIỆT LÀ:

Sanh kỳ tử qui ấy lẽ thường

Hềm vì con vợ bạn lòng thương.

Công danh phải rảo nơi phú thế,

Nước nhược nhẹ chơn mới lộ đường.

Lật bật raan qua hè chi, bóng quan-âm thắm thoát thoi đưa, Trần-Công hăng lo việc cày bừa, cho trẻ học nghề văn viết. Nào bay gái giới nghề văn viết, việc phủ thi chả sút hơn ai. Trĩ gái thơ chi kém tại trai, bẻ cứ chi, nói ăn phải điệu. Ông bà thấy nhưn lòng quảng quí, cưng Phi-Châu như ngọc như ngà. Công vì sanh con muốn lúc về già, được một gái xem đờng trứng mộng. Ngày làm việc tối về lên vồng, dạy Phi-Châu hát giọng chèo ghe; tiếng thanh thao ai cũng muốn nghe, dường anh vô liễu lo trên nhành; lại nhiều lúc đọc câu Khổng-Mạnh, tự đổ quyền khắp khắp bên tường. Nghe tiếng câu cũng động lòng thương, lựa thấy mặt trâm ngọc lạc nhận. Con làm sao! Nết đi đứng nhăm nhăm đã phải dạng! (Nhỏ còn vậy huống chi là.) lúc lớn lên già lược sen vàng, dầu Tây-thu tái thế khôn dạn, bề chầu sắc có Hằng cũng sức.

Thoi nhứt nguyệt mau đưa vầng vạc, nàng Phi-Châu tuổi đang mười hai, ước lớn lên chọn chốn trai tài, dặng có định nghi gia, nghi thất. Gái văn vật sánh trai văn vật, vậy mới là xứng kếp xứng đào. Ông bà lo bàn luận lao xao, nói thì nói thoi thoi nín ngủ, dặng thức sớm lo bề nông vụ, việc tấn thời chớ khá trễ da.

Cho hay:

Người ở đời số mạng chẳng qua, do Tạo-hóa sớm đưa chiều rước. Nào chịu để cho người chậm bước, luật tự nhiên đã định sẵn rồi. Dầu cho ai trốn đứng trốn nấp, cũng không khỏi!!! thối hối sao được!! Dầu kẻ trí cũng khôn đo lường, việc hoàng thiên tiến độn phân minh.

Bởi vậy cho nên: Rồi Trần-công xang bình thình lình, lo thang thuốc chạy thoi tờ nỡ. Tận nhưn lực khá thương con, vợ, nghe thấy hay rước tới lầu xăn. Mới ba ngày cơm cháo không ăn, thấy chân mạch lác đầu nạo ngàn: (Việc làm thuốc cứu cũng khôn cứu mạng, bịnh này đây khó ở đương trần, chẳng chết xa cũng phải chết gần, xin bác hãy rằng mà toan liệu. Còn như bác muốn cho phải điệu, kiếm gần đây mua lấy nhưn-sâm, ngọc phục hồi nguyên khí đừng chẳng, như đáng tổn, tổn vậy mới đáng.) Bà nghe vậy hai hàng lai láng, ối thôi thôi!! mạng ông còn chi!! Nhìn con thơ giọt lệ làm li, đôi chốc yếu châu rơi là chắt. Đã biết vậy, ở cho hết dạ, tiết chi tiền mang nhục với đời. Cất tiếng kêu hạ tiếng bởi trời, trước ứng mộng nay suy đã phải. Trời muốn đức cái viem nhưn ngái, hệ này đây có phải Tạo-đơn? Nhưng mà, rằng tìm thấy khắp hết bốn phương, tận nhưn lực mới tri thiên mạng. Nguyễn-thị-mới than dài thở vắn, hềm vì ai muốn ré vợ chồng.

Đoạn Trần-công biết mạng phải vơ, mới kêu vợ đứng gần than trời: Mụ ô! Mụ ở lại đương trần mạnh giỏi, lo nuôi con cơm cháo sớm trưa. Ồi thôi thôi kể chi ta lo việc cày bừa, hầu đương trẻ nên chồng nên vợ. Chớ như tôi: còi phũ vắn lăm ở, chẳng biết chết nay mai,

lòng tưởng riêng dặng sống lâu dài, ngó lập nghiệp để cho con trẻ. (Chẳng đề dân)

Thế sự tàn lũng lưu thủy khứ

Công danh phú quý dặng phù-vân.

Nào hay, gánh nặng thường với bỏ, cách ăn dương khó nổi tảo tần, việc nuôi con mụ khá ăn cần, chớ thân lao quáng bao còn mất. Vải chín phương trời, mười phương phật, xin độ trẻ au oanh. Dẫn mà tới hồn xuống diêm đình, nguyện phò hộ cho con uạnh giời. Nói vừa dứt, làm ư tr muốn ói, trợn đời trông hồn xuất càn Dương.

Trần-phu-nhơn chỉ xiết nỗi thương, chíp miệng trách: « Trời sao bẻ gấu hì lờn con tạo về với chi đòi cảnh, để cho người tức tới biết bao. Âm, Dương cách trở biết làm sao, phải đòi cảnh tạo nên như thế. Nay lý biệt trông gì tái ngộ, có họa là kiếp khác gặp nhau. Miệng kẻ than đòi mất lụy trào, tức biết mấy lần nhào xuống đất. Sự thương tiếc, mấy hồi khóc ngất, khóc vừa vui, bà lại than vao; Ông ơi! tưởng cùng nhau đồng tịch đồng sàng, đâu có thất đồng quang đồng quách! Hay đâu nỗi trời già chia đôi mạch, làm cho ông phân cách vợ con. Không nhắc thôi, nhắc tới bèo dơ, luyến quặng ruợ, xảo gao đòi đoạn. Cuộc sanh tử, dường như chớp nháy, khéo chi lý, đôi nưả sấm thương. Trường cùng nhau vẹn diệp càng thương, hay đâu nỗi ông về dĩ lộ. Tuy đã biết tránh không khỏi số, tức vì ông dành với chia bầu.

Ui thôi thôi! Số hệ bởi về đâu vậy cũng già lấp sủi sửa soạn.»

Mượn lối xóm loan hề an táng, cuộc tổng chung một bữa đã rồi. Boái linh sàng khố tử ngút ngui, Phi-Châu hỏi: «Cha đâu bỏ mẹ? Nguyên-thị nghe qua đường ruợt xé, muốn phân tang miêng lại ngập ư tr. Nhìn mặt Châu nước mắt rưng rưng: « Ôi ở trẻ cha con tằm dĩ lộ! Thoạt biểu dặng, Phi-Châu khóc rộ: «Cha ơi! biết chừng nào trở lại với con! «Trí trẻ thơ lời kẻ ở non, thăm biết một nhà nên thăm thiết!

Thất thất cũng rồi vừa xong việc, ngày giờ thoát thoát tự lên bay. Mẹ con loan rước sải cầu thầy, tụng siêu độ cho hồn Trần-lão. Việc tuần tự xem ra lộ lộ,

vì trong nhà sau trước không ai. Xem ở trong chẳng kẻ coi ngoài, đến xong việc thấy chày, ngã mặt. Việc tuần tự kẻ sơ vắn vắn, phúc đến này mang hạn 3 năm. Xả tang rồi buồn thăm giếm lẩn, mẹ hàng dạy cùng con khoan nhất.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-chơn-Tâm dit Thận à Bắc-liêu

Truyện này in rồi và có bán tại nhà in An-Hà, (Cantho) giá 1 cuốn 0\$35; mua nhiều về bán, tính giá nhẹ hơn.

Võ-văn học-hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-Thơm lập, gọi là "Võ-Văn học-hiệu" khai trường hôm 4 Novembre 1918. Nay được 26 trò nam và nữ vào trường. Bà đảm langsa và thầy giáo annam cần mẫn con nít học mau tần phát vô cùng.

Giá tiền học và ăn, ngủ như vậy:
Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$
Học và ăn buổi trưa,7
Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Võ-văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kẻ là:16\$.

Bữa 25 tháng chạp bãi trường qua mồng 10 tháng giêng Annam thì khởi học. Kể từ mồng 6, thì học trở mới được nhập lẩn lẩn.

Bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thư trả lời.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ấn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đặng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lẩn, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHẾ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hề uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lổ 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gửi thư cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gửi thuốc lại lập tức.

TRANG CẢN PHÒNG THẤP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất oai thần hiệu.

Nó trị bệnh như đau phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc, đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều liệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khoắn hơn lúc trước trăm phần. Người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỜNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bì-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, qui trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người. Sắc dục quá độ, như đau chổng mặt, thần hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ, đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, dờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-dái dờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mết vàng.

Chẳng luận dờn ông dờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng đặng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần, những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì dấp bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BỔ-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như như người tình thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cây đều hư.

Đỗ được phòng hăng đa tâm chủ ý, tiếm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra được một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hệ âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết hạc, thận thủy kém hao, hệ uống rượu thuốc này thì được tráng tinh sanh huyết, chẳng những là được khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này được thường thì được sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tành được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HỒ-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bổn được phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hệ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thủng, khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thứ thương tích, cốt khí tím lả.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất. Bất kỳ đờn ông đờn bà, hệ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại được sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ can, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ được, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dục gao, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hệ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Đỗ-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huê Đỗ-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thứ thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệu Trung-Huê Đỗ-Phòng thì chẳng lầm đó giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gửi thư để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Đỗ-Phòng sẽ gửi thuốc đi tức thì, xin quý khách thứ qua sẽ biết.

TRUNG-HUÊ-ĐỖ-PHÒNG.
89 Rue de Paris Cholon.

NHÀ IN NGÁCH

TẠI BACLIEU

Kính tổ cùng Chư quý Vị,

Ấn quán An-Hà được nên tại tỉnh thành Cánhơ, xấp gần đã gần hai năm. Thăm cảm ơn dày của Lục-châu quân-tử, sáng lòng cổ-cập, ngày nay mới thấy cuộc thịnh hành đặc-lộ như vậy. Bổn Quán chẳng ngại lo lường, hằng tìm tới thế chi cho Chư quý vị được vui lòng inh cậy, cùng nhau mua bán lâu dài. Đã vậy mà chớ, còn một nỗi lo cho chư vị ở xa tính thành các nơi, nhứt là nhằm đường vận-lai trắc-trở, mỗi khi muốn mua chắt vật chi tới bổn-quán, phải nhọc lòng, cực trí mà đợi chờ, nhiều khi ý không được toại mấy là vì in, thì không tận mặt mà dẫu dò, còn mua, thì không cháng chừng mà lựa chọn. Ấy vậy bổn quán nghĩ được phương này, ác là lưỡng toàn kỳ mỹ: Là thịnh thoàng đây, mỗi chốn tỉnh thành, sẽ có một tiệm-ngách. Còn hiện bây giờ đây, trước hết thì Bổn Quán đã dọn tại Baclieu một tiệm rồi, công cuộc sắp đặt vừa an bài: Hiệu là: **Succursale de l'Imprimerie de l'Ouest Bac-lieu**, ở đường phía sau nhà chợ; cây có thấy LÊ-HỮU-NÊN, Quản lý nhà hàng nhánh Hậu-Giang Dương Hành, Quản-thủ. Xin thỉnh Chư Quý Vị nhơn khi nào rảnh vui chơn hước đến đó xem chơi. Tiệm bán đủ đồ văn phòng từ bực, truyện, sách của học trò và lãnh in các món theo kim thời: như danh thiếp, thiệp hôn, thiệp tang, cũng đó nhỏ nhích thì sáng có Ấn công ở đó thì hành trong giây phút.

Càng có đóng sách, cũng in đồ lớn như bộ, sổ, thơ, truyện, khắc con dấu đủ kiểu, công việc làm mau và khéo mà giá tin vừa phải thì thôi.

Trong một tháng trở lại đây, tại Sóc-

trăng cũng sẽ có dựng một tiệm như vậy nữa.

Cúi xin Liệt-vị niệm tình mà giúp bạn đồng-bang cho nên việc, ơn ấy tạc-ghi ngàn thuở.

An-Hà Ấn-quán.
Kính-cáo

BÁN T UẬN MÀ

Giá mua trả một phần chịu, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thạnh-Phú, nguyên là làng Thạnh-hòa trung-nhi (Long-xuyên)

14e feuille		12e feuille
2.874	40	
515 h.	40. a. 30	
Đất của	Ông	
T. H. DEJEAN	DE LA BÂTIE	
Nay về của	Võ-v.-THOM	
ông		
1.859	00	
C. S.	Tỉnh Cánhơ	
	Kinh	
	Thốt-Nốt	

Đất của NGUYỄN-QUAN-ĐIỀU

AI có cần hỏi thăm đều chi thì gửi thư cho ông Võ-văn-Thom, Colou à Cánhơ mà thương nghị.

NAM-HÔNG-PHÁT

K ÁCH-SANG

ở ĐƯỜNG BOULEVARD BONNARD, số 106
Ngang Gare xe lửa Saigon-Gò Vấp Chợ-Mới
Saigon

Bán rượu tây, và cho mượn phòng ngủ, sạch sẽ và rộng rãi mát mẻ lắm, quý ông, quý khách có đi Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thông thả lắm.
HUỲNH-HUÊ-KỶ.

PHARMACIE SHANGHAI

Chủ-Nhơn: TRIỆU-CƯƠNG

188, Rue des Marins, 188. — CHOLON

Bốn hiệu trống rỗng, bốn hiệu vàng và thay con mắt bằng chai theo kiểu thứ Langsa, CÓ BẢNG CẤP TỐT NGHIỆP CỦA QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, và có bán nhiều thứ thuốc rất thần hiệu. Chư quý-vị có cần dùng thuốc của tiệm thì hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gởi CONTRA REMBOURSEMENT tiền gởi về thân chủ phải chịu. TẠI SAIGON NHÀ SỐ 23, ĐƯỜNG PELLERIN CÓ BÁN GIỮM THUỐC CỦA TIỆM TÔI.

Ngũ Lâm Bạch Trục Dược Hoàn
(3) (THUỐC ĐAU LẬU RẤT THẦN HIỆU)

Thẩm tượng những bệnh sang độc lây nhau là do nơi việc phòng sự quá độ; sức không đủ mà sản gượng cuộc phong tình, nhiệm chấp khí nhiệt độc mà sanh bệnh đau lậu, dai gặc, nước đại dục, hoặc đỏ, hoặc vàng, nóng nẩy, ấy là những chứng đau lậu chắc chắn. Bốn đường xét kỹ chế ra thứ thuốc này chọn công thuốc tốt, tính hòa bình, không nhiệt, không hàn, bất luận người yếu kẻ mạnh chỉ có bệnh đau lậu, dùng đến liền thấy thần hiệu, bởi lẽ nước khí, tiểu táng giống độc. Con trai đau bệnh này trong lỗ đại nhứt. Dùng đến thuốc này hay lắm. Đem bà có huyết bạch cũng trị được cả, uống vào khối sanh gẻ, sanh chổ, khối mang bệnh huê liên, lại tuyệt nọc độc, khối uống thuốc trừ căn. Bệnh nhẹ dùng chừng một hai lần thấy mạnh. Còn bệnh nặng thì bốn năm lần liền dứt, không đau di dai lại nữa. Những khách ham vui ai dám chắc khỏi đau lậu, nếu rồi ro vương nhảm các chứng nổi trên đây mau dùng thuốc này trong một ve mạnh tức thì. Thiệt là một phương thuốc sang độc bực nhứt trên đời.

Cách dùng có chỉ rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0\$10. — 42 ve giá là 4\$00

BÍ CHẾ GIẢI ĐỘC DẦN HUỖN

(4) (THUỐC ĐỎ NHA PHIÊN RẤT HAY)

Có nhiều quý-vị ghiền nha phiến, có tri muốn kiếm thuốc thiệt hay mà uống dặng bỏ phứt đi cho rồi. Bởi vậy bốn hiệu chẳng dám tiếc công mà gia tâm chế phương thuốc «Bí Chế Giải Độc Dần Huồn» này, tánh chất hòa huồn, không nóng không lạnh, bỏ bởi khí huyết, mạnh khoẻ tinh thần, ăn được ngủ được, thiệt là thần hiệu như thần. Uống thuốc này thì hết ghiền liền mà lại ăn ngon, ngủ yên giấc, không đi tinh, không hạ lợi, tới buổi không nhớ chừng, không đau mình đau mảy chi hết. Thuốc này đã thí nghiệm nhiều người tại làng Hoà-Binh (Nghe-an) của được nhiều người ghiền rồi. Thiệt là một phương thuốc bỏ nha phiến này hay hơn các nơi khác mà giá lại rẻ hơn.

Cách dùng: Như mỗi lần hút một chi tại mỗi cử uống bốn huồn, uống như vậy dặng ba ngày rồi sau giảm dần dần xuống. Trong 10 ngày thì bỏ dứt bệnh nha phiến chẳng sai.

Như ai có bệnh tức lợi đau hông, ỉa rút, uống một huồn thì hết.

Tuyệt giá:

Mỗi ve lớn 1\$20. — Mỗi ve nhỏ 0\$60

HUỖA ĐÀM NINH PHỄ CHỈ KHẢI TÁN

(THUỐC HO VÀ ĐỔ PHỄ TÁN ĐÀM)

Và bệnh ho là bệnh háy biến ra nhiều chứng nguy hiểm không kể xiết. Nếu thuốc không hay thì khó trị. Tiệm tôi có chế phương thuốc này để trị bệnh siễn, bệnh ho chẳng luận lâu mau, hoặc phong hàn là khí sanh ra ho, dùng đến liền thấy công hiệu. Thuốc chế không mát, không nóng, dưng bà có thai, người lớn con nít chi đều dùng được cả. Thiệt là một phương thuốc trị bệnh ho hạng nhứt trên đời.

Mỗi một gói giá (0\$10)

Bán tại: Quán-Tín-Ký đại dược phòng
60, Rue de Canton. — Chợ-lớn

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHÁC CON DẤU

ở đường Ture, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đặng hay, tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mở thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Một bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Trước Ngạc-Gro sản khố

Rượu, Rhum

(Rượu Rum)

HIỆU

“STELLA”

Hàng “UNION FONCIÈRE FRANCO-ANNAMITE” mới lập tại Cánhthor, dùng tinh ròng nước mía trong bát mà đặt ra rượu này.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum thiên hạ dùng xưa nay, còn bẻ ngon, ngọt, nên thuốc thì bằng thật chẳng thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dàng vì là nhờ hơi mía; khí vị của rượu ấy nói chẳng cùng, có nếm rồi mới rõ.

Xin chư quý khách hãy mua mà dùng, thử đặng mừng cho hồn-quốc ngày nay đặng 1 một nhà ky-nghê, khéo lấy có thể-sang mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cantho, và nhà G. O. ngánb tại Sóc-trang, và Bâ-liên đều có trữ. Giá thiệt rẻ lắm.

1 lítre 1\$50

1 góc ba lítre 0.50

Chư quý vị muốn mua xin gởi mua nơi các tiệm kể tên trên đó hay là gởi cho Monsieur Albert Viviers Trạng-sư tại Cánhthor.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre Civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGHẠCH

LONGXUYEN — CHAUDOC — SADEC

lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

cang và tin giữ nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị.

Cáo Thị

Có người muốn bán một cái máy đèn dầu xèn (un appareil d'éclairage à gaz d'essence): bình dầu để trên cao, có ống chạy xuống rải ra, tra được mười lăm ngọn đèn. Đèn này sáng lắm, có đủ đồ phụ tùng sẽ bán luôn theo cuộc. Người ta bán là vì mới đem đèn điện khi về nhà, nên đèn dầu xèn (essence) dư dùng.

Bán thiệt rẻ, xin viết thư cho Bân-quán An-Hạ-Nhựt-Bảo mà thương nghị.

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có hộp đặt đựng đồ cho học trò dùng là PLUMIER; trong hộp ấy có:

1 cây viết chì đen, thứ tốt

1 cây viết chì đầu xanh, đầu đỏ

1 cây viết mực có găm ngòi viết

Giá mỗi hộp là 0\$10

Tiền gởi phụ thêm. 0\$10

Cũng có bán các món khác nữa, xin viết thư thương nghị.

Lời rao

Tại nhà in Hậu-Giang, đường Boulevard Saintenoy—Cantho, có bán sách « **LỜI DẠY CÁC HƯƠNG-CHỨC MÀ CÓ QUYỀN THÌ HÀNH NHỮNG ĐIỀU LỆ THÔNG LỜI NGHỊ ĐỊNH CỦA QUAN TOÀN-QUYỀN KHẨM MẠNG, ĐỀ NGÀY 24 NOVEMBRE 1917.** » Sách này có chữ Langsa và chữ Quốc-ngữ; bên chữ Langsa thì của quan Chánh tòa HABERT Cantho làm ra; còn bên Quốc-ngữ thì của M. Ponsi-thai-Hàn, thông ngôn hữu thế tại Tòa án Cantho giải nghĩa và định một cách rạch rỏ dễ hiểu lẫn.

Sách này thiết hữu ích cho Hương-Chức và các thợ điền lẫn.

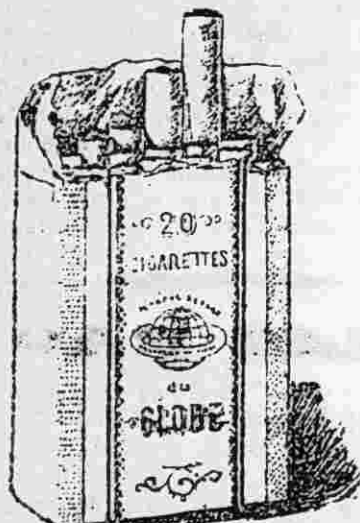
Một cuốn nhỏ là..... 0.50

Tiền giấy..... 0.10

Mua từ 30 cuốn tới 50 thì cho bớt bổng 20% mua 100 cuốn thì bớt bổng 25%.

Thuộc điều kiện Globe (TRÁI ĐẤT)

Có gói 10 điều

Có gói 25 điều

Hạt dẻ... *La est approuvée par le gouvernement*
 và các... *Cantho*
 và... *Denis Freres*
 55 kinh.

Cantho.— Imp. de l'Ouest.

Thuộc điều kiện Canon (SING ĐẠI BÁT)

BAO XANH

Hút đã ngon mà giá lại rẻ hơn mọi bút thử thị mực tím.
 Tại Hãng DENIS FRERES trú bán.

Phở cáo Đồng ban

Kể từ buổi An Hà An quân,
 Tại Cáo-thư, tạo sang đến đây,
 Lạc-thần quân-tử, an đây
 Mãn-cửn mua giúp, ngày nay thành hạnh,
 Ti anh-nhân đang cần hàng rộng mở
 Mấy sản thêm, thấy thơ tin rằng,
 Lành in chi thấy đến xong,
 Truỵ, thư, danh-nhiếp, thiệp-hồng,
 thiệp-tan.

Ton, số, bộ, làm công kỳ lương,
 Chấn lạc-ben chẳng nhường của người
 Nói chỉ sách dòng thì thôi!
 Lương da, hưng họ, để đời t. hực.
 Sách tu-sáng, bất từ, Kim-Tây,
 Từ dĩ t. công, sự kỳ lực nam,
 Tiểu tra Pháp lý, dạy khảm,
 Cách thi t. an-nh, thiết làm rất hay.
 Thước, viết nghiên sang đây đủ hàng.
 Thiên chi dân giấy là t. nước ngong
 Cuộc trao, rao Phật những lên,
 Sang chơi t. chuyển t. xin mời các ông
 Tax và t. in, này không để đi,
 Bức quan nào đưa p. an t. ni,
 Kho chơu thư này chơu t. ni.

Handwritten signature and text:
 Denis Freres
 55 kinh.
 AN-DAC-NGHIA